

У ИМЕ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА

АЛЕКСАНДРА I.

по милости божјој и вољи народној

Краља Србије

МИ КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ

ПРОГЛАШАВАМО И ОБЈАВЉУЈЕМО СВИМА И СВАКОМЕ, ДА
ЈЕ НАРОДНА СКУПШТИНА РЕШИЛА И ДА СМО МИ ПО-
ТВРДИЛИ И ПОТВРЂУЈЕМО:

ЗАКОН о

УРЕЂЕЊУ ОКРУГА И СРЕЗОВА

I. ОПШТЕ ОДРЕДБЕ.

Члан 1.

Краљевина Србија дели се административно на
округе, срезове и општине.

Члан 2.

Округа у Србији има петнаест (чл. 5. Устава).

Окрузи су највише управне јединице, које се
деле на срезове, а срезови на општине.

Чл. од
35450

Члан 3.

Број, назив и обим срезова одређује законодавна власт.

Члан 4.

Општине су основне, управне и судске јединице, њихов обим одређује законодавна власт, а њихов деокруг посебни закони.

Члан 5.

За намирење оних потреба, које би изискивале заједницу у раду, могу се или поједине општине једнога среза, или поједини срезови једнога округа, или и поједини окрузи удруžити стално или привремено. Сматра се да је удружење привремено, кад је учињено само ради једнога нарочитог посла, и престаје кад се тај нарочити посао сврши; у другим је случајевима удружење стално, без обзира на време за које траје.

Члан 6.

Управне су власти у округу и срезу двојаке: државне и самоуправне власти.

Члан 7.

Државним управним властима у округу главни су задаци:

1) Да се старају о одржању реда и опште сигурности у округу и срезу, и о вршењу закона и пословних, који су им стављени у дужност овим или другим којим законом;

2) Да мотре да ли самоуправне власти у округу, срезу и општини раде у границама закона;

3) Да помажу самоуправним властима у вршењу њихових задатака и суделују с њима у пословима округа и среза по одредбама закона;

4) Да према појављеним потребама чине представке влади земаљској, што би се од државне стране имало и могло учинити у корист округа административним или законодавним путем.

Члан 8.

Самоуправне власти у округу и срезу имају задатак старати се о чувању и унапређењу интереса, који се тичу само дотичнога округа или среза; о што бољем и разумнијем подмирењу сваковрсних потреба округа и среза, у колико старање о томе није овим или другим којим законом узела држава нарочито на себе.

Осим тога самоуправне власти помажу државне власти у вршењу њихова задатка и суделују с њима у државним пословима, у колико то овај или други посебни закони одреде.

II. УПРАВНЕ ВЛАСТИ У ОКРУГУ И СРЕЗУ.

A. Државне управне власти.

Члан 9.

Највиши представник државне власти у округу је окружни начелник. Он представља средишну државну власт у свим приликама у округу.

Окружнога начелника поставља Краљ, указом, на предлог министра унутрашњих послова.

Окружни начелник може бити онај српски рођени или прирођени грађанин, који је свршио који факултет у земљи или на страни, и који има 30 година живота.

Од овога се изузимају они окружни начелници, који се затеку у служби кад овај закон ступи у живот.

Члан 10.

Окружни се начелник стара у првом реду, да у његовом округу буде увек ред и мир, да је сваком грађанину у округу потпуно ујемчена лична и имовна безбедност, отклањајући брзо и енергично све оно што би томе могло сметати.

Члан 11.

Самоуправне власти дужне су помагати управне државне власти у одржању реда и безбедности у округу, срезу и општини.

На случај, да у округу има хајдука, који прете миру и безбедности грађана, окружни начелник, пошто употреби све друге мере, које му овај или нарочити закон стављају на расположење, сазива ванредну окружну скупштину, и, у договору с њом, решава о потребним ванредним мерама за утамањење хајдука.

Трошак ће за све то пасти у првом реду на она села и општине, које окружни начелник, договорно с окружном скупштином, обележи као сумњива у подржавању хајдука и јатака, у другом реду на дотичан срез, и најпосле, ако ни срез не мogne сав тај трошак платити, на цео округ, а све по одлуци окружне скупштине.

Ово решење окружне скупштине начелник окружни извршује одмах, чим за то добије одобрење од министра унутрашњих послова.

Министар унутрашњих послова даје одобрење за то окружном начелнику, по решењу минист. савета.

Члан 12.

Окружни начелник издаје наредбе и упутства среским начелницима свога округа и прима извештаје и предлоге од њих, а, по потреби, стоји у вези и преписци и с окружним и среским начелницима других округа, као и са осталим грађанским и војним властима. Кад потреба буде захтевала и он, и срески начелници, могу прелазити и у суседни округ и срезове. У том случају, само ако одлазак траје дуже од једнога дана, окружни начелник дужан је известити министра унутрашњих послова, а срески начелници свога окружног начелника.

Члан 13.

Окружни начелник стара се о тачном вршењу земаљских закона и законских наредаба државних власти; о извршењу одлука окружне скупштине и сталнога окружног одбора, у колико су оне основане на законима земаљским; о том да се чувају и унапређују материјални, просветни, здравствени, финансијски, војни и други интереси државе и округа, помажући оне органе власти државне и самоправне, који имају нарочито о том да се брину.

Тога ради окружни начелник стоји у непосредној вези са свима министрима, шаље им извештаје и чини представке и предлоге сваком по његовој струци, и прима од њих наредбе и упутства. Он судељује у раду окружне скупштине и чини и њој и сталном окружном одбору представке и предлоге.

Члан 14.

Окружни начелник отвара и затвара седнице окружне скупштине. Он, или његов заступник, присуствују свакој седници окружне скупштине, и имају права обуставити од извршења сваку одлуку њену, која би била противна Уставу или ком позитивном закону.

О свакој таквој одлуци окружни начелник, или његов заступник, извештава истога или најдаље другога дана надлежнога министра, који у року од петнаест дана, откад извештај с одлуком од начелника окружнога прими, одобрава или поништава одлуку окружне скупштине.

Ако за дводесет дана, од дана кад је окружна скупштина одлуку донела, не буде њој или сталном окружном одбору саопштено, да је министар одлуку скупштине поништио, одлука је скупштине извршила.

Члан 15.

Окружни начелник седи у окружној вароши свога округа, где има и своју канцеларију.

Персонал окружнога начелства састављају: окружни начелник, секретар сталнога окружнога одбора (чл. 97. ов. закона), један писар, и потребан број практиканата.

Практиканте у окружном начелству поставља и отпушта сам окружни начелник, а по сриским канцеларијама на предлог и представку сриских начелника.

За вршење службе окружни начелник има на расположењу и потребан број оружаних чувара и послужитеља.

Члан 16.

Окружни је начелник највиша контролна власт у округу над радњом и владањем сриских начелника, и свих других управних чиновника и органа, како државних, тако и самоуправних надлежава и установа.

Државним управним чиновницима и органима он или чини непосредно примедбе на њихов рад, опомиње их и кажњава, или их, ако прелази круг његове власти, оптужује надлежном министру.

О самоуправним чиновницима окружним и сриским, он чини представке сталном окружном одбору, па их, договорно с њим, опомиње или кажњава за нетачно или несавесно вршење поверилих им послова, или рђаво владање.

Члан 17.

Окружни начелник, кад год за потребно нађе, а редовно и неизоставно два пута преко године, путује по округу и обилази управна државпа и самоуправна надлежава и установе. О нађеном стању ствари заједно са својим примедбама, представкама и предлозима, начелник ће окружни подносити полугодишњи извештај министру унутрашњих послова, који ће га саопштавати министарском савету.

У овим својим извештајима окружни начелник има да обухвати и све оно, што је посредно или непосредно имало утицаја било на коју год грани државне управе, било на расположење и мишљење народа о јавним приликама и стању округа.

О примећеним недостацима или недовољно подмиреним потребама округа и срезова, у самоуправним

10

надлежтвима и установама, окружни начелник саопштава и сталном окружном одбору и окружној скупштини, заједно са својим мишљењем, како да се то поправи или боље уреди.

Члан 18.

Непосредни вршиоци управне и надзорне државне власти јесу срески начелници. Тога ради они стоје у непосредној вези с једне стране с општинским властима, а с друге стране с окружним начелником.

Њих поставља Краљ указом, на предлог министра унутрашњих послова.

Срески начелник може бити онај српски рођени или прирођени грађанин, који је свршио бар који средњи завод, или коју средњу стручну школу у земљи или на страни, који је провео бар пет година у административној државној служби у унутрашњости земље, који има двадесет пет година, и који је уз то положио прописани испит по закону, који ће се о том донети најдаље до краја 1891. године. Али се и без испита и без претходне административне службе могу поставити за среске начелнике они, који су свршили факултет у земљи или на страни, ако су пре тога били и у којој другој служби.

Они који се затеку у служби, кад ступи у живот закон о полагању испита, дужни су га положити, ако према овом закону испиту подлеже, и не могу бити унапређени, док не положе испит.

Они никако политички чиновници, које је овај закон у служби полицијској затекао, а који су превели у њој пет година као указни чиновници, могу бити постављени за привремене среске начелнике, и

ако немају квалификације по овом члану, али с том обавезом да положе прописани испит кад ступи у живот закон о полагању испита.

(Допуна од 18 Децембра 1890. год.).

Члан 19.

Срески начелници стоје под непосредним надзором и управом окружног начелника. Али службена веза између њих и министра може бити и непосредна.

Члан 20.

Место канцеларије среског начелника одређује Народна Скупштина, по предлогу среске скупштине и сталног окружног одбора.

Једном одређено место канцеларије среског начелника неће се моћи мењати без одобрења законодавне власти.

Члан 21.

Канцеларијски персонал среског начелника за полицијску службу биће састављен из једног или два писара, и потребнога броја практиканата.

За службене послове друге врсте могу бити у среској канцеларији и нарочити стручни самоуправни чиновници, које бира окружна скупштина.

Односно владања и понашања ови чиновници стоје под контролом среског начелника и окружног одбора.

Члан 22.

Делокруг рада среских начелника остаје исти онај, који је одређен ранијим уредбама и законима,

12

у колико се то не коши с Уставом и овим или доцнијим законима.

У току прве скупштинске периде, откад овај закон ступи у живот, морају се законски утврдити или поништити све учињене измене у садашњем кругу рада среских начелника.

Члан 23.

Срески су начелници дужни, кад год службени посао то захтева, излазити у срез, а два пута преко године, редовно, обићи све општине свога среза, прећедати њихове канцеларије, касе и рачунске књиге, и протоколе крштених, венчаних и умрлих.

О том прегледу они подносе извештај окружном начелнику који, за тим, чини даље што треба.

Срески начелници подносе ове извештаје пре сазива окружне скупштине, и у њима, заједно с приложеним мишљењима стручних чиновника, казују и своје мишљење о поправкама и реформама, које би требало учинити.

Члан 24.

Срески начелници, у споразуму са среским члановима сталнога окружног одбора, врше закључке окружне скупштине и сталнога окружног одбора, у колико се оне односе на њихове срезове.

Члан 25.

Срески начелник сазива среску скупштину, било кад има да обнародује какав закон или да објави какву општу наредбу државних власти, било кад он у споразуму са среским чланом сталног окружног

одбора нађе за потребно, било, најзад, кад има што у име Владе, или у име сталног окружног одбора, да предложи среској скупштини.

Члан 26.

Срески начелници једног истог или разних округа стоје међу собом у службеној преписци, у стварима њиховог законског делокруга.

Члан 27.

Бројно стање канцелариског и послужитељског особља при окружним и среским начелствима одређује се сваке године државним и окружним буџетом.

Члан 28.

Ближа правила и поступак за вршење дужности окружних и среских начелника одређује се на основу закона Краљевим указом на предлог министра унутрашњих послова, по саслушању министарског Савета.

Б. Самоуправне власти у округу и срезу.

1. О ДЕЛОКРУГУ САМОУПРАВНИХ ВЛАСТИ У ОПШТЕ.

Члан 29.

У делокруг самоуправних власти у округу спада:

1., управљање и руководљење имањем и приходима округа. Овамо спада вуповање, продавање, разменјивање и задуживање имања, давање окружних капиталала другоме, као и узимање у зајам;

2., грађење и обдржавање окружних здања, путова, канала, и других окружних грађевина;

14

3., предузимање прегходних мера и старање о томе, да се народ у време опште неродице сачува од глади;

4. Надзор над окружним добротворним заводима и руковање њима, у колико оно није поверено нарочитим руководоцима;

5., завођење установа за узајамно помагање и штедњу, и за осигурање живота, усева, имања, као и управљање њима;

6., старање о развитку и унапређењу народне привреде: земљорадње, трговине и радиности у окружту. Овамо спада шефство установљавање средњих стручних привредних школа, управљање и руководње њима, набављање земљорадничких оруђа и машина, као и подизање и обрђивање шума и припремање изложаба од месних производа;

7., суделовање у материјалном погледу око старања за народно образовање, народно здравље и подизање и обрђивање школа, болница и апсана;

8., суделовање у предузимању претходних мера противу сточних зараза, као и за чување усева и сточне хране од разних елементарних несрећа и школдљивих животиња;

9., старање о томе, како да се одговори што боље потребама, које на основу закона захтевају од округа грађанске и војне власти;

10., старање о снабдевању народне војске разним потребама према закону о уређењу војске;

11., одређивање, разрезивање, прикупљање, расходовање окружних и среских приреза, ради задовољења окружних и среских потреба.

Осим овога и све што се посебним законима уведе у њихов делокруг.

Члан 30.

За вршење ових дужности и послова постоје у округу: окружна скупштина, стални окружни одбор, изасланици сталног окружног одбора по срезовима, и среске скупштине.

Члан 31.

Окружна скупштина уређује, наређује и решава поглавито о пословима целога округа и води општи надзор и контролу.

Стални окружни одбор, са својим изасланицима по срезовима, извршује решења и наредбе окружне скупштине, и непосредно управља пословима округа.

Среске скупштине имају задатак и право решавати у питањима, која се тичу каквих нарочитих интереса и потреба само једног среза.

2. ОКРУЖНА СКУПШТИНА.

Члан 32.

Окружну скупштину састављају заступници који се бирају овако:

Председници, кметови и одборници свих општина једнога среза, осим општина оних вароши, које по члану 81. Устава бирају посланика за Народну Скупштину, састављају срески изборни скупи, који бира из својега среза чланове за окружну скупштину, по броју опшских глава. Колики ће број чланова окружне скупштине бити биран у сваком

срезу, одређује одбор, састављен од окружног начелника, председника првостепеног суда у окружној вароши и окружног благајника, према броју пореских глава. На сваких 1000 пореских глава, у једном срезу, бира се по један члан за окружну скупштину. Ако вишак пореских глава буде већи од 500, онда ће се бирати још један члан. Срезови с мањим бројем од 1000 пореских глава бирају такође по једног члана зо окружну скупштину. Општине оних вароши које по члану 81. Устава бирају посланика за Народну Скупштину, бирају по једног члана за окружну скупштину непосредно.

Присутни председници, кметови и одборници гласају јавно, сваки за све кандидате. Да избор важи треба да дођу и гласају више од половине од целокупног броја означеных општинских часника, а за изабране објавиће се они, који добију апсолутну већину датих гласова.

Изабранима се издаје пуномоћство, које потписује председник срског изборног скупа, а за окружне вароши председник општине.

Председника и четири члана бирачког одбора бира срски скуп из своје средине.

Одбор бирачки водиће записник о току избора, који потписује цео одбор са примедбама ако их буде при избору, и такав под печатом својим одмах шаље окружној скупштини, преко начелника окружног

(Измена од 18 Децембра 1890 год.).

Члан 33.

Члан окружне скупштине може бити сваки српски грађанин, стално настањен у округу, који има

25 година и све друге погодбе, које се траже за кметове и одборнике.

Члан 34.

Чланови окружне скупштине бирају се на три године.

Члан 35.

Избор за сваку трогодишњу периоду окружних скупштина вршиће се 6. августа у целој земљи.

Члан 36.

Ако се за трајања трогодишње периде упразни какво заступничко место у окружној скупштини, окружна ће скупштина одлучити: хоће ли се паредити накнадни избор.

Члан 37.

Окружна скупштина у сваком округу састаје се у окружном месту редовно један пут годишње — 25. Септембра.

Измена од 18 Децембра 1890 год.

Члан 38.

Краљ може сазвати окружне скупштине и у ванредни сазив.

Окружна скупштина сазвана у ванредан сазив може решавати само о предмету, ради којега је сазвана. Њезине седнице не могу трајати тада више од пет дана.

Члан 39.

Осим сазива Краљевим указом, који се објављује у службеним *Српским Новинама* и у службеним

окружним новинама, окружни је начелник дужан по звати нарочитим писмом на ванредни сазив окружне скupштине свакога пославника појединце.

Члан 40.

Редовни сазиви окружне скупштине трају по 10 дана.

Овај се рок по потреби може скратити или продужити. Продужење сазива може бити по одлуци окружне скупштине још за пет дана.

Члан 41.

За време продужења рока редовног сазива окружна скупштина мора у првом реду узети у претрес окружни буџет, ако он није већ раније решен.

Члан 42.

Окружну скупштину отвара и затвара окружни начелник.

Члан 43.

Окружна скупштина сама пређеда и утврђује пуномоћства својих чланова. За то она бира на првој седници, у првом сазиву после нових избора, под председништвом по годинама најстаријег члана, један одбор од пет лица.

Овај одбор најдаље другога дана подноси скупштини извештај, и скупштина одлучује о правилности избора. Ако скупштина нађе, да је избор кога члана незаконит, искључени у року од 24 сата има право жалбе на Државни Савет, који по истој за три дана од пријема доноси завршно решење (члан

145. тач. 4. Устава) и такво брзојавом доставља скупштини.

(Измена од 18 Децембра 1890 год.)

Члан 44.

Окружна скупштина бира сваког редовног сазива у првој својој седници председника, потпредседника и потребан број секретара, који остају и за ванредне сазиве до првог идућег сазива.

Члан 45.

Народна скупштина ће, на предлог министра унутрашњих послова, донети закон о пословном реду за окружне и среске скупштине на првом редовном сазиву своме.

До тог времене окружне и среске скупштине радиће по пословном реду, који пропише министар унутрашњих послова.

Члан 46.

У окружним скупштинама ће се гласати: седењем и устајањем, гласно поимене и тајним гласањем.

Гласање гласно поимене бива, кад год се гласа о целокупном предлогу, или кад то захте десет чланова окружне скупштине.

Часништво скупштинско, чланови сталног окружног одбора и сви окружни и срески чиновници, које бира окружна скупштина, бираће се увек тајним гласањем.

Члан 47.

Скупштина може решавати, кад у њезиној седници буде присутна половина чланова окружне скупштине и један више.

Одлуке се њезине доносе апсолутном већином гласова. Ако се гласови поделе на две равне поле, а гласа се о каквом предлогу, предлог ће се сматрати као одбијен.

Члан 48.

Седнице су окружне скупштине јавне.

Али се оне могу претворити у тајне, кад то захте председник скупштине, или пет њених чланова или окружни начелник. Скупштина ће за тим решити да ли ће седница остати тајна или не, ако тајност није тражио окружни начелник.

Члан 49.

У окружној скупштини имају права говора само чланови скупштине, окружни начелник и стручни референти, које окружни начелник буде одредио да дају скупштини обавештења по извесном предлогу, или по извесном питању.

Члан 50.

Чланови окружне скупштине, који нису из места где се држи окружна скупштина, добивају из окружног буџета, а по одлуци окружне скупштине, на име накнаде, по 3—5 динара на дан, за време рада, и за још два дана на име доласка и одласка,

Члан 51.

Окружни заступник представља цео округ, а не само срез, који га је изабрао.
Он не може примати заповедних и обавезних упутстава од својих бирача.

Члан 52.

Чланови окружне скупштине, пошто им буду прегледана и потврђена пуномоћства, и скупштина их буде примила за своје чланове, положиће заклетву на верност Краљу, на чување Устава и закона земаљских, и савесно заступање интереса округа.

Члан 53.

Право подношења предлога у окружној скупштини има окружни начелник, стални окружни одбор и чланови скупштине, појединце или више њих заједно.

Члан 54.

Окружна ће скупштина утврдити буџет прихода и расхода окружних. Предлог буџета подноси стални окружни одбор одмах сутра по отварању сазива.

Члан 55.

Окружна ће скупштина одмах изабрати један одбор од 5 чланова за проучавање буџета. Одбор ће овај дужан бити да поднесе скупштини извештај најдаље у року од пет дана. Ако извештај не буде поднесен у том року, скупштина ће прећи на претрес буџета и без одборског извештаја

Члан 56.

У буџету сваког округа мораће бити уписане суме на ове потребе:

а) за издржавање сталног окружног одбора, окружних самоуправних чиновника и званичника, и за окружну скупштину;

- б) за грађење школа основних и за грађење и издржавање стручних школа и окружних грађевина;
- в) за грађење и издржавање путова и мостова у округу;
- г) за пострадале од града, поплаве и суше, и за помоћ сиротиње у округу.

Члан 57.

Приходи су окружни: приход од имања, која припадају округу; прирези окружни, који се разрезују уз непосредну државну порезу; мостарине, скеларине; приходи од различних завода и установа.

Прирез окружни до 20% од државне порезе може разрезати сама окружна скупштина. За прирезе, који прелазе преко 20%, али нису већи од 30% од државне порезе, потребно је и одобрење Државног Савета. А за прирез већи од 30% од државне порезе потребно је још и одобрење Народне Скупштине.

Члан 58.

Редовни окружни буџет ће вредети, чим га окружна скупштина усвоји и министар финансије одобри с обзиром на случајеве, у којима је потребно и нарочито одобрење Државног Савета или Народне Скупштине.

Члан 59.

Сем својих редовних расхода, који се имају обављати сваке године, окрузи могу имати и својих ванредних расхода.

Ови ће се ванредни расходи покривати, у којико су за њих недовољни редовни приходи, или ванредним прирезима, или путем окружнога зајма.

О ванредним расходима и приходима, или о зајму, из ког ће се ти расходи покристи, може решавати сваки редовни или сваки ванредни, за то сазвани, сазив окружне скупштине.

Члан 60.

Ако сума ванредног расхода не прелази преко 50.000 динара, може га одобрити сама окружна скупштина,

Ако сума ванредног расхода прелази преко 50.000 динара, али није већа од 100.000 динара, потребна је и потврда Краљева по предлогу министра финансије,

За ванредне расходе веће од 100.000 динара потребан је још и пристанак Народне Скупштине и потврда Краљева по предлогу министра финансије

Члан 61.

Округ се не може задужити без одобрења окружне скупштине. Уза свако одобрење зајма биће у исто време утврђен и приход, из ког ће се отплаћивати интерес и ануитет.

За зајам већи од 50.000 динара потребна је потврда Краљева, а за зајам већи од 100.000 динара и одобрење Народне Скупштине и потврда Краљева, све по предлогу министра финансије.

Члан 62.

Окружна скупштина решава о куповини, продаји или размени окружнога имања у вредности до суме од 20.000 динара.

За вредности између 20 и 50 хиљада динара потребна је и потврда Краљева, а за вредности преко

суме 50.000 динара још и одобрење Народне Скупштине и потврда Краљева, све по предлогу министра народне привреде.

Члан 63.

Окружна скупштина решава: на што ће се и како ће се употребити окружни капитали.

Члан 64.

Окружна скупштина може решити да се у корист окружне касе наплаћују мостарине и скеларине. Да ова одлука постане извршна, потребна је потврда Краљева на предлог министра финансије.

Члан 65.

Окружна Скупштина, ако нађе за уместно, решава: да се дужности и обавезе око грађења и обржавања зграда, путова, мостова и других окружних грађевина, распореде на срезове и општине.

Члан 66.

Окружна скупштина одобрава коначно, или у првом реду, среске прирезе који не прелазе преко 20% од суме државнога данка, и који су одређени да подмирују нарочите потребе поједињих срезова.

За веће прирезе вреди члан 57. овога закона.

(Измена од 18 Децембра 1890 год.)

Члан 67.

За извршење буџета окружног, за купљење окружног приреза, закључивање окружног зајма и за прегледање окружних рачуна, вреде све оне одредбе,

које Устав и закони прописују за државни буџет, државне зајмове и преглед државних рачуна.

Члан 68.

Окружна скупштина разматра и одобрава закључени рачун окружних примања и давања за истеклу годину.

Члан 69.

Окружна скупштина стара о чувању и унапређењу просветних, привредних, саобраћајних, санитетских и финансијских окружних интереса, и врши све оне послове, који су јој одређени овим законом, као и оне, који су побројани у чл. 29. овога закона. Тога ради она може претресати и решавати о свим предлозима, које јој по овим питањима поднесу: окружни начелник, или стални окружни одбор, или који од чланова окружне скупштине.

Члан 70.

Окружна скупштина одобрава стално или привремено удружење поједињих општина или срезова (чл. 5. овог закона), којом приликом она утврђује и уредбе и поступак за тај заједнички рад општина или срезова.

Члан 71.

Поједине окружне скупштине утврђују међусобним договором уредбу и поступак за заједнички рад дотичних округа, кад се ови, у смислу чл. 5. ов. закона, стално и привремено удруже.

Међусобну уредбу и поступак утврђује коначно министар унутрашњих послова

Члан 72.

Ако је за какво решење окружне скупштине потребно према прописима овога закона одобрење Народне Скупштине, Влада је дужна спровести дотично решење Народној Скупштини, ако је Скупштина на окупу, у року од 10 дана, од кад јој је оно достављено, а ако Скупштина није на окупу, по отварању првог редовног или ванредног скупштинског сазива.

Члан 73.

Окружне скупштине врше и све оне послове, које им разни закони земаљски ставе у дужност.

Ако окружне скупштине не хтедну да решавају по таквим питањима, указ ће Краљев заменити одлуку окружне скупштине на предлог надлежног министра.

Члан 74.

Окружна скупштина бира окружне и среске лекаре, инжињере, као и све друге чиновнике окружне и среске, за које то буду одредили закони, или за које нађе окружна скупштина, по одобрењу надлежнога министра, из листе кандидата, коју јој буде поднео стални окружни одбор.

Може бити изабран само онај кандидат, који испуњава све услове које закон прописује.

Сви окружни и срески чиновници, које бира окружна скупштина, примају плату из буџета окружног.

Члан 75.

Сва решења и протоколи рада окружне скупштине, као и расписи и наредбе државних власти

које се тичу округа, штампају се у службеном окружном листу, а где овога нема, у службеним Српским Новинама.

3. СТАЛНИ ОКРУЖНИ ОДБОР И СРЕСКИ ИЗАСЛАНИЦИ СТАЛНОГ ОКРУЖНОГ ОДБОРА

Члан 76.

Окружна скупштина бира из своје средине од својих писмених чланова, а на три године, стални окружни одбор, који извршује њене одлуке и управља непосредно или преко нарочитих чиновника пословима округа, у колико они долазе у делокруг рада самоуправних власти.

У окружни одбор бирају се из сваког среза по један, а из округа три члана, од које тројице окружна скупштина одређује једнога за председника одбора.

Члан 77.

Пошто је одбор изабран, он се одмах састаје и распоређује рад тако, да редовне послове отправљају као стални окружни одбор три члана изабрана из целога округа, а чланови изабрани из поједињих срезова означавају се као срески изасланици окружнога одбора, и раде сваки у свом срезу.

Члан 78.

Окружни одбор заседава у згради окружног начелства.

Персонал начелства стоји на расположењу окружном одбору преко окружног начелника.

Члан 79.

Срески изасланици сталног окружног одбора раде при канцеларији срског начелника, где имају на расположењу персонал те канцеларије преко срског начелника.

Члан 80.

Стални окружни одбор у окружној вароши држи своје седнице редовно један пут у месец дана.

По потреби ове седнице бивају и чешће, или по претходном решењу самог одбора, или на позив окружног начелника.

Члан 81.

Један пут у два месеца стални окружни одбор држи своју пуну седницу, на коју долазе и срески изасланици из свију срезова.

Овајка се седница сазива и ванредно, увек кад има да се врши какав посао од веће важности, и то или по претходном решењу окружног одбора, или на позив окружног начелника, или на захтев једне срске скупштине.

Члан 82.

Стални окружни одбор врши поглавито ове послове:

1. саставља окружни закључни рачун и пројекат буџета;

2. прави разрез приреза;
3. спрема предлоге за окружну скупштину;
4. води надзор над окружним приходима;
5. чини издатке по одређеном буџету;
6. одређује заступнике за округ и срез пред судовима;
7. рукује и управља непосредно окружном и срском имаовином;
8. ради послове, који су му одређени законом о општинама.

Члан 83.

Окружни одбор ради сам послове, који се тичу целог округа, а преко својих среских изасланика оне, који се тичу поједињих срезова, и преко општинских судова, кад се што тиче поједињих општина.

Члан 84.

Срески изасланици сталног окружног одбора врше поглавито наредбе окружне скупштине и окружног одбора, у колико се тичу њиховог среза.

Члан 85.

Стални окружни одбор закључује уговоре за поједине набавке, или за извршење радова, ако се тичу целог округа.

Ако се пак набавке и радови тичу поједињог среза, то чине срески изасланици сталног окружног одбора, извештавајући о том одбор.

Члан 86.

Окружни одбор не сме извршити ни једно решење скупштине, за које се тражи више одобрење, а ово није следовало.

Члан 87.

Окружни одбор пред сваки састанак окружне скупштине саставља извештај за скупштину о томе:

- 1., колико је и каквих радова о трошку округа и срезова извршено;

- 2., о стању окружног и среског имања и капитала;

- 3., о стању у коме се налазе окружни и срески заводи и установе;

- 4., о употреби народне снаге у натури на разне радове у округу и срезу, и

- 5., у опште о целом свом раду и о целом стању администрације од последње скупштине.

Члан 88.

Осим тога стални окружни одбор води и сређује статистичке податке по свима гранама државне и самоуправне администрације и народне привреде у округу, па те податке срећене и систематски изложене објављује на врају сваке године у службеном листу и у засебној књизи.

Овај годишњи статистички преглед целог стања администрације и привреде у округу потписује цео стални окружни одбор.

Ближа правила о вођењу статистике и начину израде овога извештаја прописује министар народне привреде, по саслушању министарског савета.

Члан 89.

Чланови окружног одбора бирају се на три године.

Пређашњи могу поново бити изабрани.

Ако се упразни место у окружном одбору, окружни одбор привремено, до сазива скупштине, сам попуњује упражњено место, управљајући се по одредби чл. 76. овога закона.

Члан 90.

О седницама окружног одбора води се тачан протокол рада.

Члан 91.

Окружни одбор претреса и доноси своје мишљење о свима предметима, које му поднесе окружни начелник.

Члан 92.

Члан сталног окружног одбора не може предузети какав јаван рад за рачун округа, среза или општине.

Члан 93.

Окружни одбор може одредити једног или више својих чланова да прегледају руковање једном или другом установом, и да се увери о радњи појединачних окружних и среских самоуправних чиновника.

Окружни одбор може чинити представке министарима о раду државних чиновника грађанског реда, осим судија, у округу и срезу.

Надлежни министар дужан је узети одмах у поступак ове представке окружнога одбора.

Члан 94.

Окружни одбор, кад год за добро нађе, одређује једног или више својих чланова, да прегледа стање примања и давања округа, као и друге послове у округу.

По потреби може одбор пријати овим својим члановима у помоћ стручна лица, којима ће одбор одредити награду за тај рад.

Члан 95.

Чланови сталног окружног одбора добивају из окружног буџета дневницу од 5 динара за време, које проведу у одборском раду.

Члан 96.

Преписка окружног одбора сматра се као службена.

4. СЕКРЕТАР СТАЛНОГ ОКРУЖНОГ ОДБОРА.

Члан 97.

Окружни секретар је стални пословођ окружне скупштине и окружног одбора и шеф канцелерије окружног одбора.

Он ради стално послове окр. одбора и замењује председника одбора, кад је овај спречен.

Он уређује протокол седница и води записник претреса особено за окружну скупштину, а особено за одбор.

Поред дужности у окружном одбору, окружни секретар има дужност помагати окружном начелнику увек, кад му то допуштају послови у одбору.

Члан 98.

Он потписује акте, који излазе из окружне скупштине и одбора, и удара на њих окружни печат, који он чува.

Он чува окружну архиву, и дужан је да саопшти члановима окружне скупштине или одбора све акте, које од њега потраже, и по потреби даде им препис.

Он доставља сваком окружном посланику поједан егземпляр свега, што је у име окружне скупштине или одбора оптампано.

Он је дужан да саопшти сваком интересованом лицу садржину оних аката окружне скупштине или одбора, као и садржину оних аката, који су депоновани у архиви.

Члан 99.

Окружног секретара бира окружна скупштина на три године, и с њим закључује уговор.

Пређашњи може бити понова изабран.

Ако за окружног секретара буде изабран који чиновник у пензији, онда поред секретарске плате задржава и пензију.

Члан 100.

Окружном секретару одређује се из окружнога буџета годишња плата од 2000 до 4000 динара.

Члан 101.

Окружног секретара, кад је за кратко време спречен, замењује један од чиновника окружне канцеларије, кога, у споразуму с окружним одбором, одреди окружни начелник.

5. СРЕСКА СКУПШТИНА,

Члан 102.

Уобичајене среске скупштине задржавају се и даље, и овим се утврђују.

Члан 103.

Оне се скупљају:

1., на позив срескога изасланика, кад год има да се реши какво питање, које се тиче целог среза, и

2., у опште кад год срески начелник, у споразуму са среским изаслаником, нађе за потребно да саслуша мишљење среске скупштине, или да јој што саопши, или да јој учини какав предлог.

Члан 104.

Среска скупштина се увек сазива на обданицу у среско место.

Њу отвара и председава јој срески изасланик окружног одбора.

У одсуству среског изасланика заступа га у председништву срески начелник.

Пословођ је среској скупштини срески писар.

Члан 105.

Среску скупштину састављају председници општина са по два члана одбора сваке општине, које општински одбор сваки пут одреди.

(Измена од 18. Децембра 1890 год.)

Члан 106.

Закључци среске скупштине саопштавају се одмах и у свој потпуности сталном окружном одбору.

III. ЗАКЉУЧНЕ ОДРЕДБЕ.

Члан 107.

Варош Београд, у погледу организације управних власти, има засебну управу, а у погледу самонправном, као општина, потчињен је Државном Савету.

Члан 108.

Варош Ниш, у погледу управном, има засебну управу, а у самоуправном погледу, као општина, потчињен је окружном одбору тојличкога округа.

Члан 109.

Полицијску и полицијско-судску власт, у колико је државне управне власти имају по нарочитим законима, врше у Београду непосредно само старешине квартова, а у вароши Нишу управник те вароши.

Члан 110.

Окружне вароши су, административно, саставни делови дотичних срезова.

Непосредно надзорну и полицијско-судску власт у окружним варошима врше срески начелници.

Члан 111.

Овај закон важи од кад га Краљ потпише, а у живот се мора увести у току од једне године дана, и онда губе силу закона сва наређења, која су и у колико су противна одредбама овога закона, а нарочито наређења из:

Устројства окр. начелништава и главних дужности среских начелника од 12. Мая 1839. год.,
Нам.^к 391 Сл. 1008 Збор. I, стр. 78.;

Настављења издата као додатак дотадањим издатим полициским уредбама од 8. Јула 1839. год.

Нам.^к 441 Сл. 1020 (Збор. I стр. 84.).

Устројства управе вар. Београда од 11. Јуна 1860. год ^{КВ № 1748} _{Сов № 1251} (Збор. XIII. стр. 100.) заједно са заменом његовом од 10. Јануара 1861 год. В № 91.;

Препоручујемо свима Нашим министрима да овај закон обнародују и о извршењу се његовом старају,

властима пак заповедамо да по њему поступају, а свима и свакоме да му се покоравају.

1. Јула 1890. год.,
у Београду.

Јов. Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Ј. Бели-Марковић с. р.

(М. П.)

*Видео и ставио државни печат,
чубар државног печата,
министр правде,
М. Кр. Ђорђевић с. р.*

*Председник министарског савета,
министр иностраних дела,
генерал,
С. Грујић с. р.*

*Заступник министра војног,
председник министарског савета,
министр иностраних дела, и
генерал,
С. Грујић с. р.*

*Заступник
министра финансија,
министр грађевина,
М. Јосимовић с. р.*

*Министар
народне привреде,
К. С. Таушановић с. р.*

*Министар правде,
М. Кр. Ђорђевић с. р.*

*Министар унутрашњих дела,
Ј. Ђаја с. р.*

*Министар
просвете и црквених послова,
Анд. Николић с. р.*

*Министар грађевина,
М. Јосимовић с. р.*

И. С. д.
55450